

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Judovska popačenost.

XXI.

Današnja doba je doba, katero radi nazivamo dobo asocijacije idej, dobo skupnih interesov na vsakršnem polji. Ne samo posamični člani društva; ne samo posamični stanovi, nego tudi narodi, katerih skupni interesi so v krvi in narodnosti, spajajo se dandanes in združujejo v skupine, katere izražajo in zastopajo njih uzajemne namene in korist na političnem, narodnogospodarskem in duševnem polji. Vsak pojedini del je preslab, da bi se mogel, bodisi na površji političnega, bodisi socialnega življenja in delovanja, uspešno udržati ter si pridobiti in zagotoviti upliv in merodavno moč. Zategadel združujejo se mali deli v uzajemne skupine, v katerih iščejo in pričakuje svojim namenom trajnega zagotovila; zategadel pa tudi laže pospešujejo in laže dosežajo skupine posamičnih delov namene. Nobeden del človeštva ni tako zdrav pojmil te potrebe skupnega delovanja, kakor Židovstvo, katero je, četudi so njega deli razkropljeni po raznih državah, skrbelo za izgledno organizacijo za vse slučaje. Židovsko organizacijo smeli bi imenovati „ti ho“ organizacijo, kakor zovemo kakega „tihega“ druga pri kaki trdki. Atena se je borila proti Šparti, in slovanska neuzajemnost, da ne govorimo o drugih narodih starega in srednjega veka, kaže nam žal prejasno, da slovanski rodovi ne umejo popolnega solidarnega postopanja na polji kulturnih interesov. Kako drugače je to v Židovstvu! Vsi deli Židovstva so tesno spojeni in mi še nismo nikoli slišali, da bi se kateri del zgrešil proti drugemu bodisi na polji verskih interesov, bodisi na polji narodnogospodarskih teženj. Pri njih res velja gaslo: Vsi za jednega, a jeden za vse.

Vsi židovski organizaciji je podstava Mojsijevo zakonodavstvo in oni predkrščanski nauki, katerih se je držalo Židovstvo, ko je priromalo v obečano deželo, v kateri je brez milosti izpodrivalo in ugnabljal vse, kar ni bilo Jud. To staro podstavo židovskega značaja in mišljenja drugim nejudovskim narodom nasproti zastopata v današnjih dneh dva prevažna in velike pomembe činitelja židovska. Prvi je „Alliance Israélite“, z glavnim sedežem v Parizu, to je vseh Židov „družba“, kateri je namen, gmotno podpirati socialne in politične, zlasti pa verske težnje vseh Judov ter tako zastopati celokupnost tega, po vsem svetu razkropljenega rodu. Drugo je še mnogo važnejše in uplivnejše, na veliko osnovano in z ogromnim kapitalom podpirano židovsko časnikiarstvo, za katerim pa stoje v dolgih vrstah kot triariji raznovstne židovske bauke.

Najprvo torej, da rečemo katero o židovski zvezi „Alliance Israélite“ imenovani.

Rekli smo, da ima židovska organizacija „tihe“ druge, kateri se torej skrivajo za pravim imenom. Kar mi zvedamo o njih, to je posredno, po učinkih, ki se kažejo kot posledica delovanja židovske zveze. „Alliance Israélite“ ima ogromne kapitalije, to vemo, kakor tudi, kake razmere podpira ta kapital. Z ogromnim kapitalom pospešuje židovska združba verske in politične težnje vseh Judov na polji šole in žurnalistike, torej tam, kjer se daje najuspešnejše delovati. Namen jej je torej to, ako smemo rabiti šepavo primeru, kar vsenemškemu „Šulvereinu“ izven mej nemške države, to osobito tam, kjer širi nemški življ svoj namene pri slovanskih narodnostih. V prvi vrsti in najjasneje pa se odziva glas judovskega mišljenja v vsej judovski književnosti.

Težnja po gospostvu je glavni nagib in smoter Judom, in to so jasno izrazili pred nekaj desetletij osnovatelji „Alliance Israélite“, proglasivši v svojem programu, da mora novo židovsko carstvo stopiti na mesto krščanskih cesarjev in papežev, v obče da morajo Judje spet skrbeti za to, da zagospodujejo ostalim nejudovskim narodom. To skupno težnjo, za katero hlepe še iz starega zakona kot „izvoljeno“ ljudstvo, izrazili so in pokazali osnovatelji „Alliance Israélite“ tudi simbolično na svojem grbu, na katerem imajo Mojsijevo ploščo pa narisano zemljo. Tu torej jasno kažejo, da so ostali zvesti stari tradiciji in da jim je po takem namen, podvreči in pokoriti si vsa ljudstva sveta po starem načelu, da jim morajo hlapčevati vsi akumi, gojimi, edomimi, nohrimi, kakor zovo Judje vsa nejudovska ljudstva od nekdaj.

S tem, mislimo, da smo dovolj jasno označili namen židovske zveze. Vredno bi še bilo pojasniti, kaj pravi talmud, ki se je danes pri nas upregovoril in ki se ga Judje na vse pretege branijo preložiti na druge jezike iz strahu, da mi ne bi zvedeli za prave njih težnje. Treba nam je tudi pogledati v židovske šole, katere podpira židovska zveza, da bi zvedeli, kaj je njim pravi namen in kakšen je duh, ki ga srka židovska mladina iz svoje vere.

Židovstvo se zmatra že od nekdaj kot posebno narodnoversko bistvo, v čemer se razlikuje od vseh drugih narodov in ver, najbolj pa od naše Kristusove vere. Talmud-thora, tako se zove izvor, iz katerega izvira židovsko versko mišljenje, uči, da so Judje naravni nositelji židovske vere, to je one vere, katera zastopa predkrščansko načelo, ko je pri Judih bila narodnost in vera nerazdružena zveza, kakor je bilo nekdaj pri vseh starih narodih, ki neso ločili vere od narodnosti. Ker torej Židovi ne gledajo na to in celo skrbé za to, da se njih vera ne loči od narodnosti, razvili so in ohranili do danes to načelo kot protikrščansko načelo v najstrožjem pomenu besede.

Porodil se je pravi Mesija, in Judje ga neso priznali; prišel je Kristus, in sveti evangelij povabil je vse narode svetá, naj stopijo v jednako razmerje k Bogu, in Kristusova vera spaja danes različne narode, katerim je omogočeno združevanje in vzajemno življenje po vzvišenem krščanskem načelu v pravem pomenu besede: ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe, dočim se Židovstvo drži svojega starega protikrščanskega načela: da mu morajo hlapčevati akumi in gojimi in da jih sme odirati do krvi. Židovstvo torej si je pridržalo svoja predkrščanska načela.

Ako preudarjamo to protivje, ne moremo res umeti, kako so mogle države pripoznati Jude za jednakopravne, ko bi zakonodajem moralo vendar biti jasno, da morajo krščanski državljani poleg svojih verskih načel postati le plen židovske samopašnosti in sebičnosti.

Toliko bodi dovolj o židovski zvezi „Alliance Israélite“ in o značaji Judovstva, o protikrščanskih podstavah, na katere se upira vera in narodni značaj Judovstva kot nerazdružna zveza. —st—

Iz državnega zbora.

Na Dunaji 23. marca 1889.

V včerajšnji seji govoril je g. poslanec dr. Gregorec. Dokazoval je, da uporablja šolsko nadzorništvo na Koroškem in Štajerskem moč in oblast svojo v ponemčevanje Slovencev. Celih 20 let že vladajo v šolstvu takozvani nemški liberalci, ki de-

lajo z neumorno strastjo v uničevanje Slovencev. Po šolah silijo se otroci, da se uče nemščine, a pozabijo slovenščine, materinega jezika svojega. Slovenci se sicer bore krepko proti temu, a boj je sila težaven, vsaj so v manjšini in brez prave pomoči. Narodne šole v slovenskih krajih nima nikakega slovenskega značaja. Da, nemški liberalci hote celo, da se sedaj še krščanski nauk ponemči — popolnoma po zistemu, ki ga uporablja največji sovražnik Slovanov v Poznani in na Pruskem Poljskem, namreč Bismarck. Tam, kakor tudi na Ogerskem uporablja se celo katoliška cerkev v ponemčevanje Slovanov. Govornik sicer upa, da koroško duhovenstvo tega ne bode storilo, ker bi sicer izdalo svojo sveto stvar.

Potem označuje gospod poslanec delovanje „schulvereina“ in pripoveduje načelniku vzglednega tega društva, dr. Weitlofu, marsikatero jako zanimivo prigodbo, ki je res v čast društvu. Weitlof sam otreša sicer vsa očitavanja, kakor bi nič ne vedel o gnusnem ravnanji svojih vernikov. Kako nesramno lovi to društvo otroke slovenskih starišev v svoje roke, kako obljublja in podkuplja — vse to označa in dokazuje govornik. Nemci na Nižem Štajerskem, broječ jedva 20 do 30 tisoč duš, imajo 4 srednje šole, a Slovinci, broječ 400.000 duš nobene. Tako se spoštuje slavni § 19.

Mi Slovenci, pravi gospod dr. Gregorec borili se bodemo neumorno, borili z upom, ki ga zajemamo iz pravičnosti naše stvari in sile narodne ideje.

V današnji seji obravnavala se je najprve vladna predložba o „dolžnih listih z nagradami“, o postavi, o kateri sem že poročal o svojem času. Govorilo je k posameznim paragrafom več poslancev in stavili so svoje predloge. Postava vsprejela se je potem z nekaterimi spremembami.

Potem se nadaljuje podrobna razprava budgetna in sicer o šolskem nadzorstvu.

Najprvo govori glavni govornik leveice, poslanec baron Dumreicher. Skoro cele dve uri mlátil je mož isto prazno slamo, kakor že več levičarjev v budgetni debati. Če ožememo cel dolg govor njegov, ne dobimo družega, kakor zaničevanje, sramotenje in obiranje Slovencev, puhla očitavanja sedanji vladi, ki po mnenji, kaj pravim mnenji, ki po zvutih in neresničnih trditvah govornikovih neguje Slované, a Nemce na steno pritiska.

Torej zopet isto, rekel bi človek res otročje javkanje levičarja po prejšnji nemški samovlasti, s katerim so nam že mnogi neprijatelji naši polnili ušesa. Dumreicher pravi, da se nam Slovincem godi, kakor svatom, da imamo vsega v obilici, uživajoč sigurni vse svoje pravice. A to že ni vse. Modri baron nas vpraša, če vemo kak kraj, kjer so se ponemčili Slovenci v Avstriji. Naj mu povemo, pravi, kje je kak košček dežele, ki bi jo bili Slovenci izgubili. Nasprotno trdi — horrible dictu — ta čudni mož, da je poginilo v teku 40 let mnogo jezikovih otokov, mnogo mejnih krajev in mestnih središč, ki so imeli svoje dni čisto nemški značaj, v morji slovanskem. Če se to ne pravi po pravici, da mož blede? On tudi nam Slovincem očita, da je svrha naša poslovenjenje nekaterih nemških krajev. Dumreicher nas obsoja, ker imamo na Kranjskem večino v deželnem zboru, v deželnem odboru, šolskem deželnem svetu, v trgovinski in obrtniški zbornici — upije, da smo poslovenili kmetijsko družbo, in mestni odbor v stolici svoji. Kako boleha ta mož, res ne vemo. Tu se že o politiki ne more govoriti. Vemo pač dobro, da pretirava politika marsikaj, in če je upil kak nasprotnik v državnem

zboru na nas, očital, da hočemo v krajih bratskih sejati nemir, da so n. pr. Slovenci koroški preza-dovoljni s sedanjimi svojimi razmerami in ne hote ni-česar vedeti o Slovenstvu in slovenskih svojih bra-tih itd., no vse to smo razumeli. Politično upitje brez podloge, brez jedra in porablja se, vse mogoče. A kar nam očita Dumreicher, je že jednostavna za-robjenost domišljavega plemiča, ki menda sam ne ve, kaj govori in kateremu slepa strast bega um. Za boga, v slovenski stolici, v beli Ljubljani, ne smejo biti po mnenju slavnega politika Dumreicherja niti najvažnejše deželne uprave slovenske. Mi Slo-venci kranjski imamo proketo srečo, da prebiva v naših mestih in v lepi naši deželi pešica pripoto-vanih in ugnjezenih Nemcev, a Dumreicher pripo-veduje o krivicah, ki se gode tem neljubim gostom pri nas in kot poseben greh šteje, da imamo v svoji deželi vsaj nekaj veljave. Ne, kaj takega nam dosedaj še ni povedal niti najbolj zagrizen nasprot-nik, niti Weitlof, no saj mu pamet, če je še količ-kaj ima, tega ne pripušča. A vemo dobro, da si Dumreicher želi časov nazaj, ko se je slovenskemu kmetu, prišedšemu z davkom v roki v urad in go-vorečemu slovenski reklo: hudič, zakaj ne govoriš nemški?

Povem pak prilično, da ni z vsem tem Dum-reicher niti levičarjev svojih naudušil, ki so prav mirno sedeli — da niti oficijalnih štatistov le-vičnih ne.

Po srednjih šolah kranjskih, pravi ta čudak, so vodje in profesorji Slovenci, isto tako više du-hovenstvo in uradništvo. Potem se loti tudi slovstva našega, ki mu ni po vsem nič vredno.

A navzlic temu, pravi slavnj Dumreicher, imajo Slovenci agresivno politiko. Glavni smoter je, po njegovem mnenju, velika obširna upravna oblast, hoteč svojo vlast na Primorskem, Kranjskem, Niži-štajarskem in Koroškem.

O, prepustili bomo, ljubi Dumreicher, vse te dežele, vse kraje slovenske žrelu nemškemu, kako pak in slavnj politik, nam bodeš vladal.

Preveč bi se lahko pisalo o čudni ti tiradi Dumreicher-ovi, a mi ni namen. Če bi se količkaj osvetil, kar je povedal in navel ta mož v prenapeti svoji domišljiji, ne zadostovala bi cela številka lista. Prepuščam pa tudi pošten odgovor temu prijatelju slovenskemu boljši moči, to je g. profesorju Šuk-ljeju, ki mu bode povedal mnenje svoje — in kakor upamo korenito in krepko — v prihodnji seji, to je v torek, govoreč kot glavni govornik.

Gospod prof. Šuklje pride namreč v torek na vrsto. Dumreicher govoril je danes skoro do polu štirih. Vse je premišljevalo, bode li g. prof. Šuklje še danes odgovarjal ali ne. Poslanci in drugi poslu-šalci bili so o pozni uri že vsega siti in ne slušali bi bili besedam Šukljejevim pazno dovolj. Časniki, nemški, kakor tudi slovanski, priobčili bi bili govor gosp. prof. Šukljeja le jako kratko. No pozna ura pregovorila je vender predsednika Smolke, da ni več poslušal sveta Chlumeckega, (kateremu je bilo jako neljubo, da poprime g. prof. Šuklje stoprav v prihodnji seji Dumreicher-ja) ter končal sejo.

Govor državnega poslanca dr. Ferjančiča v državnem zboru 11. marca 1889.

(Dalje.)

Gospoda moja! Dovolite mi, da spregovorim nekaj besed o tem, kako je s tem mirom v deželi. Na Koroškem je družba sv. Mohora, slovensko društvo, katero si je stavilo za nalogo, izdajati slo-venske knjige poučnega, zabavnega, verskonravnega značaja. Ta družba je imela, ko sem zadnjič govoril o njej, 35.000, danes pa 45.000 članov. To društvo daje svojim udom po pet ali šest knjig, večjih in manjših; izdaja za vse prebivalstvo slovensko 1/4 mi-lijona knjig na leto in samo v Koroškeje razdeli nad 20.000 teh knjig mej člane. To društvo, oči-vidno kulturno društvo prve vrste, (Klici na desni: Res je!), za katero nas zavida vse nemško prebi-valstvo samo, bode v oči Nemce na Koroškem in to je dokazal dr. Traun, ki je pred nekaterimi leti v deželnem zboru stavil interpelacijo radi tega društva, (Poslanec Vitezić: Čujte!) ter ga hotel vreči s tečajev. Pa so tudi drugi momenti, ki kažejo, kak je ta mir na Koroškem. Dovolite mi, da se po-služim izjav iz virov popolnem neskaženih, ki za-vzemajo vsi izključivno nemško stališče. Ko je trgovec iz Št. Vida iskal po „Klagenfurter Zeitung“ učenca zmožnega nemščine in slovenščine, pisale so „Freie Stimmen“ (čita): „Slovenska propaganda. Skoro ne bi verjel ušesom. (Čujte! Čujte! na des-

nici. Poslanec dr. Trojan: To je toleranca!) V starem koroškem mestu Št. Vidu naseljen trgovec Oblesak išče po „Klagenfurter Zeitung“ učenca, ki govori nemški in slovenski. (Poslanec dr. Trojan: Čujte to je toleranca! — Klici na levi: Mir! — Po-slanec dr. Trojan: Varujem govornika pred črte-njem!) Zastonj vprašamo po slovenske okolici tega starega nemškega mesta, pa gospod Oblesak že mora to bolje vedeti, in dobro trgovati s šentvid-skimi Slovenci. Za Nemce so tu vsaj tudi nemški trgovci.“

Ko je v septembru lanskega leta neko Ljub-ljansko društvo imelo neko slavnost, se je tudi de-putacija iz Koroške udeležila te slavnosti in o tem piše, da navedem drug vir, „Deutsche allgemeine Zeitung“ v Beljaku (čita): „Slavnosti Sokolove ude-ležila se je tudi deputacija Slovencev iz Beljaka. Tu se že res vse neha. (Čujte! Čujte! in živahen smeh na desnici.) To je že vrhunec predrznosti. (Čujte! Čujte! na desnici.) Ta deputacija je obstala iz gimnazijskega profesorja, dovolj znanega zaradi njegovega veselja za agitovanje, in iz tukajšnjega trgovca. Dotičnemu trgovcu, kateremu, kakor se kaže nemški zrak ne ugaja, svetovali bi, da naj se preseli v veličastno Ljubljano. To bi utegnili biti bolje zanj. Tukajšnje izključno nemško prebivalstvo se vedno bolj zaveda v narodnem oziru in bi ute-gnilo začeti kupovati samo pri nemških trgovcih, ne pa v tacihi prodajalnicah, katerih lastnik je nasproten narodnim težnjam našim.“ (Poslanec dr. Trojan: To je ščuvanje!) Tak je mir na Koroškem (Klici na levi: Po časnikih!) — res, po časnikih, kakor se mi kliče. Ko je nedavno občina, ki je poprej imela nemški zastop se preobrnila in dobila slovenski zastop, to je bil hrup, ki je kazal, kakšen je mir na Koroškem, ta občina je sv. Štefan na Zilji. Ne-davno je zmagovalo prebivalstvo slovensko in s to zmago zginila je ortsgrupa nemškega šulferajna, ki je bila ondu. Dokler je tam vladala nemško-liberalna večina, uklanjali so se iz samega spoštovanja pred prosvetljenimi kmeti. V poročilu o ortsgrupi se pravi (čita):

„Kmetje od Sv. Štefana, verno udani svojej slovenskej materinščini, goje najodkritosrčnejše spo-štovanje za nemški duh in nemški jezik.“

Sedaj se je to premenilo. Zastop je postal slo-vensk in šulferajn s svojo ortsgrupo je zginil. (Po-slanec Šuklje: Moral je zapreti!) in moral je za-preti in sedaj kmetje neso drugega kakor pijanci (Veselost na desnici), pobožni kramarji, udani vsem mogočim najneumnejšim vražam itd. In te stvari na-števajo se v jedni sapi v odprtem pismu deželnemu predsedniku v „Freie Stimmen“ (Čujte! na desnici), katero se konča z besedami: „Da zavrne vnanje motilce miru, bode prebivalstvo vedno pripravljeno.“ — To smo gotovo mi — „toda proti notranjemu sovražniku, ki po noči skrivaj seje razpor, pa tudi pozornost naroda ne zadostuje. Tu se že mora po-seči umes z one strani, katerej sta izročena bla-ginja in beda dežele. In potem obračamo se do Vas, Vaše Visokorodje, ki ste pokazali tako gorko srce za Koroško, kadar jo je zadela nesreča in beda in če so tako vstrajni Korošci zgubili zaupanje v sebe. Pri takih žalostnih priložnostih, učili smo se spoznavati skrb Vašo. (Klici na desnici: Oho!) Po-magajte tudi danes, ko nam preti druga nesreča (Smeh in Čujte! na desnici), kajti nesreča bila bi za deželo, če bi vzgled pri Sv. Štefanu našel posne-malcev, če bi se upor in sovraštvo propovedovalo tudi v drugih krajih, kjer dosedaj vlada blagodejni mir. Potem bi bilo prepozno posegati vmes in odgovor-nost zadela bi one, ki so bili neodločni in so se obotavljali, ko bi bila jedna njihova beseda zado-stovala. (Smeh na desnici. Poslanec dr. Trojan. To je svoboda!)

Kaj hočejo od deželnega predsednika? (Klici na desnici: Policijo! Nič drugega, da bi ukrenil kake policijske naredbe in se ponižal v agenta šulferajnovoga. (Poslanec dr. Trojan: In pripomogel nemškim manjšinam, da bi zapovedovale!)

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 25. marca.

Staročeski listi hudo napadajo dr. Gregra za-radi njegovega poslednega govora v državnem zboru. Pišejo, da je izdajalec naroda češkega, ker je potegnil z levico. Ker je Gregor omenjal, kaj se je jeden Liechtensteinovih pradedov zagrešil proti češkemu narodu, omenjajo češki listi, da je nek

Grögr pred bitvo na Belej gori služil Nemcem za vohuna, in povprašujejo, če more dr. Gregor trditi, da ta ni bil praded njegov. Veliko jezo si je torej Gregor nakopal z njegovim govorom.

Ta dva praznika bilo je odšlo z Dunaja več protisemitov v Budimpešto, da se pobratijo tako avstrijski in ogerski nasprotniki židov. Mej drugimi šli so v Budimpešto člani I. Dunajskega telovadnega društva in corpore. Tudi na Ogorskem začelnja se agitacija proti židom in narod tudi za-radi tega tako sovraži Tiszo, ker pospešuje ži-dovstvo.

V soboto je v ogerskeje zbornici poslancev posebno Gabrijel Ugon hudo govoril proti § 25. o vojnega zakona. Pritožuje se, da se mora narod učiti jezika uradnikov ne pa narobe. Po statistič-nih izkazih 2 petin avstrijskih gimnazij nem-ščino niti obvezni predmet ni. Na Ogorskem se pa povsod po srednjih šolah mora učiti nemščina. Vse-kako je neumen poskus, da bi z nemškimi častniki ponemčili Ogorsko. Govornik slika v jako živih barvah, kaka nevarnost preti kulturi ogerskeje od germanizacije. Ministerski predsednik, ki si upa na padati narodno kulturo, ne sme ostati na svojem mestu. Govornik tudi dokazuje, da večina zbornice ni za vojni zakon. Mnogi vladni pristaši bi ne gla-sovali zanj, da jih klub ne sili glasovati proti svo-jemu prepričanju. Ker je govornik napravil močen utis na zbornico, je opozicija zahtevala, da naj se precej glasuje, v kar pa predsednik ni privolil.

Vnanje države.

V Srbiji se je mnogo uradnikov odpustilo in nadomestilo z novimi. To se v Srbiji vselej zgodi, kadar se vlada premeni. Sposobnih uradnikov pa sedanja vlada ni odpustila, naj so že katere stranke koli. Sploh sedanja radikalna vlada ne misli po-stopati z isto brezozirnostjo, kakor so prejšnje vlade, ki neso trpele uradnika drugega političnega mišljenja.

Kakor poroča „Grazdanin“ se je finančno stanje Rusije znatno zboljšalo. Letos imela bode kacij 60 milijonov prebitka.

Antoine-u priredili so v Parizu banket, kate-rega se je udeležilo 48 oseb mej njimi več fran-coskih senatorjev in poslancev, Antoine je izjavil, da je prišel na Francosko, da pove Francozom, da naj branijo republiko in svobodo, katera daje upanje, da se domovina ne pogrezne v pustolovstva. Alza-cija in Lorena trpita zaradi nesloge republikanov, poginili bodeta, ako se ne končajo razpori. Da bi le lepe besede njegove imele kaj uspeha, kar pa ni pričakovati. Dokler bode oportunistična stranka v Franciji tako močna, ni upati zboljšanja razmer. Ž njimi se druge stranke ne morejo sporazumeti, ker oportunisti ne delujejo za Francijo, temveč le za židovstvo. Vsi večji opozicijski listi so v židov-skih rokah.

Angleški liberalci dosegli so nov uspeh, v Gortonu je izvoljen Gladstonovec, Marther s 5155 glasi proti konservativcu Hatshu, ki je dobil le 4309 glasov. Večina liberalcev je dvakrat večja, nego je bila pri zadnjih volitvah. Uspehi opozicije vladi gotovo ne ugajajo. Konservativci čutijo, da se bliža konec njih gospodarstvu. To je zanje tem huje, ker najbrž nikoli več ne pridejo na krmilo. Še sedaj bi se Salisbury ne vzdržal, da se Gladstonu nesta izneverila Hartington in Chamberlain s pri-staši svojimi. Ta dva bodeta konservativcem zopet obrnila hrbet, ko bodeta videla, da se stvari zanje neugodno obračajo. Chamberlain se začelnja pribli-žavati Gladstonu.

Domače stvari.

— (Za „Sokolski dom“) poslal je ča-stiti gosp. Ivan Volk, kaplan v Čemšeniku, 5 gld. Srčna mu hvala. Rodoljubna duhovščina bode go-tovo posnemala njegov izgled.

— (Prva slovenska operna pred-stava) bila je včeraj in obnesla se je v vsacem oziru izborno. Gledališče bilo je razprodano, — včeraj do-poludne že ni bilo nobenega prostora več, — pred-stava pa velik uspeh domače umetnosti. Ker je opera „V vodnjaku“ pravi biser na skromnem našem repertoarji, zdi se nam potrebno, da sezna-nimo čitatelje s slavnim njenim skladateljem in ž njegovim delom. Viljem Blodek bil je porojen 1834. l. v Pragi, kjer je na konservatoriji završil glasbene študije in potem odšel kot učitelj glaso-virja na Poljsko. Vrnivši se v Prago, poučeval je tudi na flauti in postal na konservatoriji profesor za ta instrument. Poleg tega je pridno skladal razne pesmi, zборе, instrumentalne in druge skladbe. Prvi njegov poskus v dramatični skladbi bila je komična opera „V vodnjaku“, s katero je nadkrilil vse nade in proslavil ime svoje. Kritiki stavijo to opero v jedno vrsto s Smetanovo slavno opero „Prodana nevesta“. Kolika škoda, da je takemu geniju usoda bila toli nemila! Druga njegova opera „Čarovnik Židek“ ostala je namreč nedokončana vsled teške bolezni, ki mu je omračila duha in ga 1874. l. v najlepši dobi pogreznila v prerani grob.

Prežalostna usoda za tak talent, katera usoda je zadela tudi genialnega češkega skladatelja Bedřicha Smetano. Dejanje operi „V vodnjaku“ je naslednje: Kresni večer je. O njem si ljudstvo pripoveduje, da imajo ta večer čarovnici in zli duhovi svoje čarodejne plesne in shode. Zaljubljenim dekletom pa se prikaže pri mesečini, ako pogledajo v vodo, obraz usojenega jim moža. Stara Polona, ki je na glas kot čarovnica, baš toži, o slabih časih, ko pride k njej mlada Jerica prašat jo za svet, kaj storiti, ker jo mati sili vzeti starega udovca Jurija, za katerega ne mara, ker ljubi mladega Janka, katerega naj jej Polona pričara. Polona jej svetuje, naj pride k vodnjaku, ko izide mesec čez goro, mej potoma pa naj kliče: O moj dragi, kje si? Na to naj pogleda v vodnjak, kjer bode zagledala obraz svojega prihodnjega moža. Ta pogovor poslušata skrivaj tudi Jurij in Janko prišedši z različnih strani. Stari Jurij takoj sklone, da spleza na drevo tik vodnjaka ter pomoli svoj obraz takó, da ga bode zagledala Jerica. Polona pa je isto bila svetovala Janku ko jo je bil prišel vprašat za svet. Baš je Janko hotel splezati na drevo, ko se pod težkim Jurijem zlomi veja, da pade v vodnjak. Janko hoče pogledati, kaj se je zgodilo, kar se približa Jerica. Urno spleza Janko na drevo in moli obraz nad vodnjak. V tem zažare po gorah kresovi. Po dolgem premišljevanju ohrabri se Jerica in gre k vodnjaku. Toda, kako se prestraši, zagledavši v njem starega odurnega Jurija. Z grozo pripoveduje to dekletom, ki so se ravno kar tudi bližale vodnjaku, svareč, naj ne pogledajo vanj. Dekleta pa vendar obkolijo vodnjak, iz katerega na splošno začudenje izleze stari Jurij, ves z blatom zamazan. Prikazen Jurijeva vzbudi splošen smeh, Jurij odide ves razjarjen, Janko in Jerica pa se združita za vse življenje. — To snov je Blodek krasno uglasbil — in v svoji operi podal nam niz muzikalnih biserov, umotvor v besede pravem pomenu, ki ogreva i najstrožjega veščaka. In tacihi bilo je pri včerajšnji predstavi, a vsi hvalili so krasno glasbo, nič manj pa tudi predstavo samo, ki je bila povsem izvrstna, kakor v orkestralnem, tako v glasbenem delu. V orkestru sviralo je pet vrlo izvežbanih gospodov na godala, na glasoviru pa je spremljal gospod vitez Ohm-Janušovski, moč prve vrste. Čarovnico Polono predstavljala je g. Gerbičeva, mlado Jerico gsdč. Daneševa, mladega Janka g. Bučar, starega Jurija g. Meglač. Prve tri sile so našim čitateljem že izredno dobro znane, zato omenjamo ob kratkem, da so vse tri izborni peli, da je gospa Gerbičeva vnanjost čarovnice Polone jako srečno pogodila, gospod Bučar pa je bil včeraj posebno dobro razpoložen. G. Meglač je vse občinstvo najprijetneje presenetil. Njegov Jurij bil je pravi tip zastarelega smešnega samca. G. Meglač igral je z dobrim humorjem, svojo partijo pa izvrstno rešil, k čemur treba mnogo šole, posebno pa tako lepega im močnega glasu, kakeršen je g. Meglač. Zbori so bili jako dobro ubrani in čvrsti in so mnogo pripomogli k lepemu efektu. Opere sijajen uspeh je občinstvo naudušil in povsod izražalo se je iskreno priznanje g. prof. Gerbiču, ki je opero poslovenil in s ču dovito marljivostjo in požrtovalnostjo spravil na oder. Slava mu!

— (Iz Trsta) se nam poroča čin irendentizma. Danes dne 24. t. m. ob osmih zvečer je pred kolodvorom neznan irendentovec vrgel bombo, ki je imela povedati Tržačanom, da mesto je italijansko. Tam namreč stoji še v ograji spomenik zjedinenja Trsta z Avstrijo. In ta spomenik se ima jutri — v ponedeljek — odkriti! Občudujte domoljubje avstrijskih Italijanov. In Luzato — in Hohenlohe!

— (Iz Trsta) nam piše prijatelj, da so irendentarij sinoči (v nedeljo — 24. t. m.) pred kolodvorom nastavili dve petardi: prvo ob osmih, drugo pa ob desetih. Tam namreč stoji spomenik, ki ga imajo danes v ponedeljek odkriti. Postavili so ga konservativci v spomin združenja Trsta z habsburško oblastjo. Očito je pač to rodoljubje Italijanov, ki napada spomenik kljub množiči policajev, ki na vseh straneh spomenik stražijo. Kaj pač poreče vlada k temu početju in kako je bode olepšala.

— (Ribiško društvo kranjsko) imelo je zadnjo soboto občni zbor v hotelu „Pri Slonu“. Predsednik beležnik dr. Vok spominja se smrti cesarjeviča Rudolfa, ki je bil velik zaščitnik avstrijskega ribiškega društva, ter pozivlje zborovalce, da ustanejo v znak sožalja, kar se zgodi. Nadalje se spominja smrti deželnega glavarja grofa Thurna, ki

je tudi bil član društva, in kustosa Dežmana, ki sicer ni bil član, a je z vednostjo svojo društvo podpiral. Predsednik omenja, da je potrjen deželni ribiški zakon in želi, da bi se strogo izvrševal. Treba bi bilo ribištvu tudi več gnotne podpore. V Nemčiji daje država 300.000 mark podpore ribištvu na leto. Po državnih železnica so pa posebni vagoni za hitri prevoz živih rib, kar jako pospešuje trgovino z njimi. Pereče vprašanje je, če naj se še nadalje ukladajo za poskus raki v nekaj okužene vode, za kar je vlada dovolila 150 gld. podpore. Prof. Franke izrazil se je v svojej strokovnjaškej razpravi, da se še počaka s poskusi, ker račja kuga še ni ponehala. Za to pa on ni, da bi se jegulje nastanile v kranjskih vodah, kar nekateri priporočajo. Jegulje so največje sovražnice rakov, poiščejo jih v njihovih luknjah in požró. Od rakov je dežela imela na leto po 20.000 gld. dobička, od jegulj bi se težko dal doseči tak uspeh. Treba bode torej pozneje še poskušati z raki. Predsednik izreka hvalo gospodu Regorseku, blagajniku Karingerju in profesorju Walnerju, ki imajo veliko zaslug za društvo. Resnica pa ni, kakor je poizvedelo poljedelsko ministerstvo, da bi v Cerkniškem jezeru poginilo do 100.000 kil rib, kadar voda odteče. Veliko jih pogine le, če je na planjavi debel led, da se zaduše. Želeti bi bilo, da bi se za take slučaje napravili takoiimenovani „Einsatzzeiche“, kar tudi priporoča veščak poljedelskega ministerstva g. Putick. Mnogo je storilo društvo v prosep ribišta. V prvi vrsti je omeniti član vit. Kappus Pichelstein, ki je iz jaje domačih postrvij dobil do 2000 mladičev. Profesor Franke v Kranji je pa leta 1885. uložil nad 10.000 in leta 1886. nad 8000 jaje postrvij na Okroglem, da so se izlegla. Leta 1887. je društvo pridobilo 1200 postrvij. Povodenj je mnogo rib splavila v Savo, kar pa za društvo ni nikaka izguba, ker je njega namen le, da zaplodi v kranjskih vodah žlahtnih rib. Predsednik izreka zahvalo poljedelskemu ministerstvu in deželnemu zboru za podporo. Čast je za društvo, da je poljedelsko ministerstvo naročilo njegovemu članu prof. Franketu, da naj propotuje vso kranjsko deželo, da stavi potem nasvete svoje glede izvajanja novega ribiškega zakona, in pa da je pozvan društveni tajnik, gosp. Pirc, da deluje pri delu cesarjeviča Rudolfa „Die österr.-ung Monarchie in Wort und Bild“. Poročilo se odobri. Gosp. Viktor Galle poroča o društvenih računih, ki se odobré. Gosp. Regoršek priporoča, da se razširi prostor za izleganje rib na Studenci. Gosp. Kapler nasvetuje, da se naprosi listino društvo, da bi za to napravo dalo brezplačno železnih cevij. Predloga se vsprejmeta. Denarničar gosp. K. Karinger poroča o proračunu za 1890. leto. Troški bodo znašali 580, dohodki pa le 410 gld., torej bode primanjkljaja 170 gld. Unel se je bil prav živahen razgovor o tem, ali naj se delajo poskusi z uleganjem rakov v vode. Sklenilo se je, da se le 50 gld. od podpore, ki jo je dalo ministerstvo, porabi za poskuse z raki, 100 gld. pa za pospeševanje ribišta. Gosp. dr. Vok naglašja, da mora društvo biti jako delavno, ker bi mu rada kranjska kmetijska družba izpihala luč življenja, kakor tudi čebelarstvu društvu. Gozdarski nadzornik gospod Goll priporoča, da se društveno poročilo priobči tudi v slovenščini. Gosp. Wencel podpira ta predlog, naglašajoč, da bodo potem duhovščina in občinski zastopi bolj podpirali društvo. Sklenilo se je, da bode o tem razsojal novi odbor. Na to so se vršile volitve odborove, s čimer je bilo zborovanje končano.

— (Gorelo je) v nedeljo po noči pri Antonu Goličiču po domače Šinku na Suhi nad Škofjo Loko. Zgorelo mu je poleg hiše tudi troje živinčet. Zažgal je hudoben človek, kateri je skušal uničiti še skedenj s tem, da je vrgel polno škatljico prižganih žveplenic v ondu shranjeno slamo. Zlodejca zasleduje sodnija. Zavarovan bil je Goličič za 600 gld. pri „Aziendi“.

— (III. izkaz dijaške kuhinje na Ptuiju za šolsko leto 1888/89.) Od 21. septembra l. l. do 28. februarja t. l. se je že ubogim dijakom 1754 kosil v vrednosti 263 gld. 10 kr. a. v. razdelilo. Z nova so v prekoristni namen naslednji p. n. č. gospodje dobrotniki znatne doneske darovati blagovolili. a) vnani: g. Zelenik Josip, odgojevatelj na Dunaji, 30 gld.; preč. g. dr. Lav. Gregorec, kanonik in drž. poslanec, 10 gld.; preč. g. Meško Jakob, župnik Št. Lovrenški v Slov. g., 5 gld.; preč. g. Meško Davorin, župnik Kapelski pri Radgoni, 5 gld.; č. g. Zupanič Jakob, kaplan Št. Lavrenški

v Slov. g. 4 gld.; č. g. Simonič J., kaplan Završki, 3 gld.; č. g. Sovič Josip, župnik Stoprški, 2 gld.; g. Kosér Fran, poštar in veleposestnik v Št. Lovrenci v Slov. gor., 1 gld.; g. Eilec Fran, dijak v Mariboru, 50 kr. b) Ptujski: preč. g. Modrinjak Matija, prošt, 5 gld.; g. dr. Jurtela Fran, odvetnik in dež. poslanec, 10 gld.; g. Železinger Fran, prof., 5 gld.; g. dr. Ploj Jakob, odvetnik, 12 gld.; g. Kunstek Luka, prof., 6 gld.; g. Klobučar Anton, c. kr. sod. pristav, 6 gld.; g. Cilenšek Martin, prof., 3 gld.; č. g. Majcen Ferdo, veroučitelj, 3 gld. 15 kr.; častiti gosp. Črnko Marko 3 gld. 15 kr.; čast. g. Bratuša Alojzij, benefic., 3 gld. 15 kr.; častiti g. Šalamon Fran, katehet, 3 gld. 15 kr.; g. Spindler Anton, c. kr. kanclist, 3 gld.; g. Hudojamski Fran, učitelj, 3 gld. 50 kr.; g. Kankler Ivan, nadučitelj, 3 gld. Vsem veleдушnim dariteljem in ljubiteljem srednješolske mladine izrekamo najpristrčnejšo domoljubno zahvalo in stoterni: „Bog plati!“ Nadaljne milodare vsprejema č. g. o. Benko Hrtič, gvardijan in župnik na Ptujem.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Celje 26. marca. Pri volitvi v velikem posestvu za okrajni zastop Slovinci po hudej volilni borbi zmagali s štirideset osmimi glasovi zoper štirideset dva. (Slava volilcem in vsem, ki so k temu velevažnemu uspehu kaj pripomogli! Uredn.)

Dolenji Logatec 25. marca. Častnim občanom volil je tukajšnji občinski odbor v svoji današnji seji zaslužnega gospoda dr. Vošnjaka in slovenskega mecena gospoda Josipa Gorupa.

Bruselj 25. marca. Kraljica Maria Henrietta in princesinja Klementina potujeta v Miramar k cesaričinji vdovi Štefaniji.

Genova 25. marca. Nadvojvoda Albrecht včeraj popoldne semkaj dospel in odpotuje danes v Cannes.

Razne vesti.

* (Smrtna obsodba.) Pred porotnim sodiščem v Boenu sta bila 22. t. m. ovčarska pastirja Jakob Kuen in Josip Schöpf, katera sta hripolazca dr. Viktorja Schiecka, zdravnika in mestnega svetnika v Döbelnu na Saksonskem, 11. avgusta m. l. na švicarski meji umorila in potem oropala, jednoglasno proglašena kriva in obsojena v smrt na vešalih. Nesrečni 33letni mož bil je izvrsten zdravnik, obče priljubljena oseba in velik podpornik mestnih in kmetijskih revežev.

* (Požar) Iz Turina se 22. t. m. javlja: Velikanski požar uničil je do tal v Casalu veliko predilnico Bone. Škode je nad 3 milijone lir. Več nego 800 delavcev je ob zaslužek.

Poslano

P. n. članom banke „SLAVIJE“!

„Francosko-ogrška zavarovalna družba“ (Franco-Hongroise) pošilja po slovenskih pokrajinah potovalne agente, kateri z lažmi, zvijačami in sleparstvom skušajo pridobiti člane starejših zavarovalnic za svoj zavod.

Kar ti ljudje počenjajo, presega vse meje dostojnosti in poštenja; zato si štejem v dolžnost, svariiti p. n. člane banke „SLAVIJE“ pred njimi in opozarjati na zvijače, katere rabijo v dosego svojega namena.

Najnavadnejše agitacijsko sredstvo jim je ocrnjevanje družih zavarovalnih zavodov. O banki „SLAVIJE“ pripovedujejo, da bode v kratkem propala in da zato ni varno biti zavarovan pri njej.

Dalje trosijo laž, da sem hotel jaz sam zavarovati pri „Francosko-ogrskoj“ svoje imetje ter izvajajo iz tega, da nemam zaupanja do „SLAVIJE“.

Konečno pa se poslužujejo kar naravnost goljufije. Prihajajo namreč k članom banke „SLAVIJE“ ter, predstavljajoč se jim za odposlance njene, zahtevajo, da se jim pokažejo zavarovalne knjižice. Iz teh knjižic izpisujejo jednostavno zavarovalne svote, strankam pa z izgovorom, da jim bode nižano plačilo pri banki „SLAVIJE“, predkladajo k podpisu odpovedi za to banko ali pa — in to jako pogostoma — podpisujejo odpovedi sami brez njihove vednosti. Potem pa jih zavarujejo pri „Francosko-ogrskoj“, in ker se stranke, ki o takem zavarovanju neso ničesar vede, ustavljajo plačevati, tožujejo jih ter jim nakopavajo stroškov.

Zaradi tega postopka uložil sem jaz v imenu banke „SLAVIJE“ proti jednemu teh agentov kazensko prijavo; p. n. zavarovance banke „SLAVIJE“ pa prosim, naj knjižic ne dajo iz rok in ne podpisujejo ničesar nikomur, ki se ne bode mogel izkazati s pooblastilom, da resnično zastopa banko „SLAVIJE“.

V pojasnilo onim, katere bi bilo utegnito zbegati nevestno rovanje agentov „Francosko-ogrške zavarovalne družbe“ navajam, da je banka „SLAVIJA“

trdno stala in bila znana kot vseskozi poštena in zanesljiva zavarovalnica že tedaj, ko Budimpeštanski judje na ustanovljenje „Francosko-ogrske zavarovalne družbe“ še mislilo neso, ter da imam jaz vse svoje imetje zavarovano pri banki „SLAVIJI“, in da bi „Francosko-ogrska zavarovalna družba“ bila pač zadnja, pri kateri bi ga zavarovati hotel.

Nerad stopil sem pred javnost s tem svarilom; a ker je iz vsega vidno, da generalni zastop v Gradci in generalno ravnanje v Budimpešti odobrujeta ravnanje nevestnih agentov ter jih celo vzpodbujata pri tem, bila mi je dolžnost ne samo braniti zavod, kateri zastopati imam čast, temveč tudi svariti občinstvo, da se bode vedelo varovati škode.

V Ljubljani, dne 26. marca 1889.

Ivan Hribar,
generalni zastopnik banke „SLAVIJE“.

„LJUBLJANSKI ZVON“
stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tujci:

25. marca.

Pri **Malič**: Grampovčan iz Kranja. — Pelnač iz Piseka. — Broziner, Tempes, Schmalz, Völk in Prigelhof z Dunaja. — Nossan iz Ribnice.
Pri **Slonu**: Jurca iz Postojne. — Steinberger z Ogerskega. — Babnik z Dunaja. — Grutschreiber iz Gundersdorfa. — Hochsinger iz Čakovca. — Neuman z Dunaja.
Pri **južnem kolodvoru**: Velikogna z Dunaja.
Pri **avstrijskem cesarju**: Wiesel iz Divače.

Umrli so v Ljubljani:

23. marca: Placidus Scalfi, delavec, 28 let, Poljanski nasip št. 50, za plućnico.
24. marca: Marija Bitenc, delavčeva hči, 10 let, Poljanska cesta št. 18, za jetiko. — Anton Mirtič, delavčev sin, 10 mes., Tesarske ulice št. 3, za hudim kašljem.
25. marca: Marija Jebračin, konduktarjeva hči, 16 mes., Kolodvorske ulice št. 12, za vnetjem sapnika.

V deželnej bolnici:

23. marca: Leonhard Paulič, delavec, 40 let, za plućno tuberkulozo.
24. marca: Martin Dacar, delavec, 46 let, za jetiko.
25. marca: Marija Panigoj, delavčeva žena, 53 let, za plućnim emfizemom.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mo-krina v mm.
23. marca	7. zjutraj	736.4 mm.	4.0° C	sl. svz.	obl.	0.00 mm.
	2. popol.	738.3 mm.	9.6° C	sl. vzh.	d. jas.	
	9. zvečer	741.6 mm.	5.0° C	sl. vzh.	obl.	
24. marca	7. zjutraj	743.2 mm.	4.6° C	sl. vzh.	jas.	0.00 mm.
	2. popol.	745.6 mm.	10.2° C	sl. vzh.	jas.	
	9. zvečer	740.8 mm.	4.0° C	sl. vzh.	jas.	

Srednja temperatura 6.5° in 6.3°, za 2.0° in 1.5° nad normalom.

Dunajska borza

dne 26. marca t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	gld.	včeraj	—	danes
Papirna renta	83.55	83.55	—	83.65
Srebrna renta	83.90	83.90	—	84.10
Zlata renta	111.55	111.55	—	111.40
5% marcna renta	99.75	99.75	—	99.65
Akcije narodne banke	891.—	891.—	—	891.—
Kreditne akcije	304.50	304.50	—	302.75
London	121.70	121.70	—	121.70
Srebro	—	—	—	—
Napol.	9.60 1/2	9.60 1/2	—	9.61
C. kr. cekini	5.71	5.71	—	5.71
Nemške marke	59.42 1/2	59.42 1/2	—	59.42 1/2

4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	139 gld.	—	kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	179	75	—
Ogerska zlata renta 4%	—	102	25	—
Ogerska papirna renta 5%	—	94	40	—
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	—	104	75	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	126	25	—
Zemlj. obč. avstr. 4 1/4% zlati zast. listi	—	121	50	—
Kreditne srečke	100 gld.	187	—	—
Rudolfove srečke	10	21	50	—
Akcije anglo-avstr. banke	120	129	10	—
Tramway-društ. velj. 170 gld. a v.	—	—	—	—

Gospodičina,

pridna, poštena, želi nastopiti mesto kot **kasirka** ali **to-čajka**. — Ponudbe pod **S. Satner** na upravništvo „Slovenskega Naroda“.

(224—2)

Vodna žaga

(lesoreznica).

stoječa na **Ročnici** pri **Sori** blizu **Medvod**, **proda se** **takoj**. — Več pove **Mihael Čarman** ondi.

(229—1)

Pisar

slovenskega jezika popolnoma zmožen in vešč notarskih opravil, **se vsprejme**. — Ponudbe na upravništvo „Slovenskega Naroda“.

(232—1)

Velika tovarna laškega olja v Pro-
venci išče dobrega

provizorijskega potnika

ki permanentno potuje po Kranjskem in je znan s kupovalci. Visoka provizija. Tudi **krajni agenti** se vsprejmo.

Pisma, pisana v nemščini in francoščini, naj se blagovolijo poslati na **A. Louis & Co., Salon, Provence**.

(231)

Ne zameniti z Radgonsko.

Radenska kislá voda in kopališče.

Radenci na slov. Štajerskem ob vznožji Slovenskih goríc.

Kot zdravilna voda. Radenska kislá voda ima med vsemi evropskimi kislecí največ **natrona** in **litija**. Posebna njena lastnost je, da pomaga pri vseh boleznih, koje dobi človek vsled prevelike kisline v svoji vodi, kakor pri hudici, pri kamnu v želodcu, mehurji in ledicah, ter je neprecenljivo zdravilo pri zlati žili, pri boleznih v mehurji, pri zasliženjih, kadar se napravlja kislina v želodcu in črevesu, pri vredu, katarh in živčnih boleznih.

Kot namizna voda. Vsled obilne ogljene kisline in ogljenokislega natrona, prijetnega okusa in močnega penjenja je radenska kislá voda najbolj priljubljena pozivljajoča pijača. Pomešana s kislim vinom ali s sadnim sokom in sladkorjem je močno šumeča, žejo gaseča pijača, koje imenujejo mineralni šampanje.

Obvarovalno zdravilo. Jako razširjena je in mnogo se rabi radenska kislá voda kot varstvo in zdravilo zoper davico, škrlatno, mrzlico in kolero.

Kopeli in stanovanja. Kopeli se prirejujejo iz železnate in kisle vode z raznovrstno gor-
koto. Skušnja uči, da pomagajo posebno zoper: hudico, trganje po
udih, ženske bolezni, pomanjkanje krvi, bledico, histerijo in neplodovitost. (Cena kopeli 35 kr., cena za eno
sobo 30 kr. do 1 gld.)

(339—42)

Ogljeno-kisli litij kot zdravilo. Liter radenske kisle vode ima v sebi 0.06 gr. dva-
kratno ogljeno-kislega litija, to je množina, ki se
težko prekorači pri enkratnem zavžitku. Kolike vrednosti je ta jako močan lužnik kot zdravilo, dokazujejo
Garrodovi poskusi, ki so se vsestranski potrdili. Položil je koščke kosti in hrustancev od protinastih bol-
nikov v enako močne tekočine kalija, natrona in litija. Prvi dve niste skoraj nič vplivali, slednja pa tako
odločno, da so bile protinastih snovi navzete kosti v kratkem proste vse nesnage. To ga je napotilo, da je
začel poskušati s litijem pri protinastih bolnikih, kojih scavniske prevlake so postajale vedno manjše ter
konečno popolnoma prenehale. Vspehi, koje so dosegli pri enacih razmerah tudi drugi zdravniki.

Cenike razpošilja zastoj in franko kopališče radenske slatine na Štajerskem.

V zalogi imata kislá vodo **Ferdinand Plautz** in **Mihael Kastner** v Ljubljani.

Tri stanovanja,

obstoječe vsako iz dveh sob in kuhinje,
so takoj ali pa o Sv. Juriji za oddati.

Natančneje se izve pri lastniku **Ivanu Borštnik-u**
v Kurji vasi.

(228)

Pekarijo

ali

branjarijo

v najem želim prevzeti takoj.

Ponudbe na upravništvo „Slovenskega Naroda“ pod
šifro „Pekarija“.

(225—2)

Dr. Friderik Lengiel-ov

Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, ka-
teri teče iz breze, ako se navrta
njeno deblo, je od pamtveka
znan kot najizvrstnejše lepilo;
ako se pa ta sok po predpisu
izumitelja pripravi kemičnim po-
tom kot balzam, zadobi pa ču-
dovit učinek.

Ako se namaže zvečer ž
njim obraz ali drugi deli polti,
ločijo se že drugi dan ne-
znatne luskiné od polti, ki postane vsled
tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in ko-
žave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeli
beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo
pege, žoltavost, ogerce, nesno rudečino, zajedce in
druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodom
vred gld. 1.50.

Zaloga v Ljubljani pri **U. pl. Trn-
koczy-ji**, lekarji.

(179—2)

Najboljše in najcenejše

OLJNATE BARVE

v ploščevinastih pušicah

se dobivajo pri

ADOLFU HAUPTMANN-U

LJUBLJANA.

(218—2)